

Andrzej Wiśniewski

"Kodeks budowlany. Przepisy i objaśnienia", L. Bar, Warszawa 1963 : [recenzja]

Palestra 7/7-8(67-68), 107-108

1963

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nał Narodowy w procesie Böhlera, straty ludności w Polsce wyniosły w latach 1939—1945 blisko 6 028 000 osób. Zjawiskiem niezwykle znaczącym jest fakt, że na skutek bezpośrednich działań wojennych poniosło śmierć 644 000 osób, natomiast w wyniku działalności eksterminacyjnej zginęło 5 348 000 osób, co stanowi 89,3% ogólnych strat w ludziach.

Praca, która omawia problem przestępstw wojennych jedynie w aspekcie jurystycznym, nie jest oczywiście pracą historyczną, choć tragiczny odcinek dziejów Polski stanowi jej zasadniczą kanwę. Autor przedstawia w książce rolę i zadania polskiego ruchu oporu i Państwa Ludowego w walce ze zbrodniarzami faszystowsko-hitlerowskimi, wskazuje, że w obliczu zbrodni dokonanych w toku działań wojennych oraz rozpoczętej eksterminacji narodu emigracyjny rząd polski już 2 grudnia 1939 r. podjął akcję zmierzającą do ukarania winnych, a od chwili utworzenia Komisji Zjednoczonych Narodów do Spraw Zbrodni Wojennych (UNWCC) — przedstawiciele Polski brali w niej żywy udział.

Obejmując władzę na wyzwolonych terenach Polski, PKWN w swym Manifestie proklamował zasadę odpowiedzialności hitlerowskich zbrodniarzy wojennych przed sądami polskimi. Kroki podjęte w celu realizacji tej zasady zmierzały w czterech kierunkach:

- 1) wydania specjalnych przepisów prawa karnego materialnego, określających stany faktyczne zbrodni wojennych i kolaboracji;
- 2) utworzenia specjalnego sądownictwa do rozpoznawania tej specyficznej kategorii spraw karnych;
- 3) powołania dodatkowego specjalnego organu w celu zapewnienia zebrania możliwie kompletnego materiału dowodowego;
- 4) współdziałania z innymi państwami w zakresie powołania odpowiednich organów międzynarodowych dla osądzenia głównych zbrodniarzy wojennych, jak również ułatwienia ścigania i ekstradycji innych przestępców, którzy pogwałcili międzynarodowe prawo wojenne.

W toku dalszych rozważań autor omawia dekret „sierpniowy” o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy, zagadnienia związane z oceną zbrodni wojennych w polskim orzecznictwie sądowym i doktrynie prawa, dalej — okoliczności wyłączające przestępność czynu przy zbrodniach wojennych, wreszcie represję karną za zbrodnie wojenne.

Praca, oparta na bogatym materiale źródłowym, wskazuje na poważny dorobek polskiej myśli prawniczej w zakresie karania za zbrodnie wojenne oraz na wkład sądownictwa polskiego w kształtowanie świadomości prawnej i moralnej w tej dziedzinie.

L. Bar: *Kodeks budowlany. Przepisy i objaśnienia. Wyd. II. Wyd. Prawn.* Warszawa 1963 r., s. 818—XVI.

Książka obejmuje zespół zaktualizowanych i uzupełnionych według stanu prawnego na dzień 1 stycznia 1963 r. aktów prawodawczych normujących dziedzinę budownictwa oraz zagadnienia bezpośrednio z budownictwem związane. Zawiera ona prawo budowlane łącznie z przepisami wykonawczymi oraz ustawy i inne akty normatywne regulujące zagadnienia: planowania przestrzennego, terenów budownictwa, wywłaszczenia, organizacji administracji budownictwa oraz inne zagadnienia związane z budownictwem.

Przepisy składające się na obecne wydania Kodeksu budowlanego są nowe, gdyż ich głównym źródłem jest ustawa z 31 stycznia 1961 r. — Prawo budowlane, która zastąpiła przepisy prawa budowlanego z 1928 r. Nowe są również przepisy o planowaniu przestrzennym i terenach budowlanych oraz wiele innych.

W związku z tym, że nie ukształtowała się jeszcze wykładnia nowego prawa, tak by ją można było podać w zbiorze, autor zamieścił w książce zwięzłe wyjaśnienia charakteru informacyjnego, których celem jest zwrócenie uwagi na powiązanie niektórych aktów, oraz komentarze wynikające ze spostrzeżeń poczynionych w czasie opracowywania projektu prawa budowlanego i rozporządzeń wykonawczych. Jest zrozumiałe, że komentarze te są niezwykle cenne dla odbiorców książki.

ANDRZEJ WIŚNIEWSKI

PRZEGLĄD PRASY PRAWNICZEJ

W nrze 3 „Nowego Prawa” z br. znajdujemy artykuł Marii Lipczyńskiej pod tytułem KRADZIEŻ CZY PASERSTWO?

W praktyce sądowej powstają często wątpliwości, czy oskarżony o kradzież dopuścił się kradzieży, czy też nabył rzecz kradzioną jako paser. Problem, którym zajmuje się autorka, sprowadza się do tego, czy w takich wypadkach można skazać oskarżonego za paserstwo bądź alternatywnie za kradzież lub paserstwo, czy też w ogóle uniewinnić. I wreszcie: jeżeli akt oskarżenia zarzuca kradzież, to czy możliwe jest przejście w wyroku na kwalifikację prawną paserstwa?

Zagadnienie powyższe, szeroko dyskutowane i rozważane w literaturze i orzecznictwie sądowym niemieckim, jest u nas mało rozpracowane, aczkolwiek alternatywa: kradzież czy paserstwo — występuje w praktyce sądowej równie często jak gdzie indziej.

Według naszego ustawodawstwa kradzież i paserstwo są przestępstwami różnego rodzaju i jako takie zamieszczone są w różnych rozdziałach: kradzież — w rozdziale o przestępstwach przeciwko mieniu, paserstwo zaś — w rozdziale o przestępstwach przeciwko porządkowi publicznemu. Zdaniem autorki treść art. 247 lit. a) i art. 339 § 1 lit. a) k.p.k. przeciwstawia się alternatywnemu ustaleniu czynów w konkluzji aktu oskarżenia i w sentencji wyroku, gdyż przepisy te wymagają dokładnego określenia zarzucanego w akcie oskarżenia czynu oraz dokładnego ustalenia jego podstawy faktycznej w wyroku.

Autorka polemizuje z poglądem prof. Sliwińskiego, który postulował *de lege ferenda* wprowadzenie przepisu zezwalającego na ukaranie sprawcy według łagodniejszego wymiaru kary, gdy dopuścił się on jednego z powyższych przestępstw, a istnieje wątpliwość, za jaki czyn należy ukarać sprawcę. Autorka wyraża zapamiętanie, że wprowadzenie takiej normy powodowałoby dokonywanie ustaleń alternatywnych w nieograniczonym zakresie i w konsekwencji prowadziłyby do karania za bliżej nie określony czyn.

Z kolei autorka omawia zagadnienie dopuszczalności przejścia w wyroku z kwalifikacji prawnej kradzieży na kwalifikację paserstwa i odwrotnie. W tym miejscu wymaga podkreślenia fakt, że w kodeksie karnym paserstwo jest karane